

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003139

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демидас Олена Василівна

2. Olena Demydas

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 14.01.15 нервові хвороби

Дата захисту: 01-11-2024

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.613.200

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.51

Тема дисертації:

1. Клініко-неврологічні, нейропсихологічні та параклінічні характеристики у пацієнтів з виразковою хворобою дванадцятипалої кишки

2. Clinical-neurological, neuropsychological and paraclinical characteristics in patients with duodenal ulcer

Реферат:

1. Метою дисертаційного дослідження було уточнення патогенетичного значення соматоневрологічних взаємовідносин при виразковій хворобі дванадцятипалої кишки та удосконалення діагностичних засад, підходів до терапевтичної практики у пацієнтів з ураженням нервової системи при ВХ ДПК, базуючись на даних комплексного клініко-неврологічного, нейропсихологічного та параклінічного дослідження. В основу роботи покладено аналіз результатів дослідження пацієнтів за період з 2018 по 2022 роки, які проходили обстеження та лікування у відділенні гастроентерології та центрі шлунково-кишкових кровотеч Київської міської клінічної лікарні № 12, яка є клінічною базою кафедри неврології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика. Відповідно до поставлених в роботі завдань, нами було проведено комплексне обстеження 84 пацієнтів із ВХ ДПК у стадії загострення та 84 – повторно в стадії

ремисії захворювання. Усі обстежені були поділені на дві групи за ознакою наявності загострення (1-ша група) чи ремисії ВХ ДПК (2-га група). Середній вік пацієнтів становив — $39,90 \pm 1,29$ року. Нами було проведено комплексне обстеження 60 пацієнтів із виразковою хворобою дванадцятипалої кишки (ДПК) в стадії загострення залежно від наявності у цих пацієнтів *Helicobacter pylori*. Усі обстежені були поділені на дві групи за ознакою наявності інфекції *Helicobacter pylori* (*H.pylori*) у пацієнтів з ВХ ДПК (1-ша група) чи її відсутності у пацієнтів з ВХ ДПК (2-га група). Середній вік пацієнтів становив $39,80 \pm 1,29$ року. Контрольну групу становили 30 практично здорових осіб без соматичної патології співставних за віком. З клінічне дослідження хворих проводилося за єдиною загальноприйнятною схемою обстеження і включало збір та оцінку анамнезу, об'єктивного дослідження, включаючи розширене дослідження неврологічного статусу та стану ШКТ. Всім пацієнтам було проведено комплексне нейропсихологічне обстеження (опитувальник Стілбергера-Ханіна для оцінки реактивної та особистісної тривожності, шкала депресії Бека, оцінка стану когнітивних функцій (MMSE), оцінка швидкості переключення уваги та динаміки працездатності за допомогою таблиць Шульте, методика САН та дослідження показників стану вегетативної нервової системи (опитувальники для визначення ознак вегетативних змін Вейна для заповнення пацієнтом та для заповнення лікарем). Клініко-лабораторне дослідження включало ЗАК, визначення рівня Среактивного білка, загального холестерину, глюкози, сечовини та креатиніну в крові, розрахунок індексу співвідношення нейтрофілів та лімфоцитів (NLR) та показника відношення тромбоцитів до лімфоцитів (PLR). Інструментальні методи обстеження включали: електроенцефалографію, імпедансну плетизмографію (PEГ), та рентгенографію грудного відділу хребта. Всім пацієнтам з ВХ ДПК було проведено езофагогастродуоденоскопію з виконанням експрес діагностики *H.pylori* в ендоскопічному кабінеті (швидкий уреазний тест). Дані були обчислені з використанням персонального комп'ютера та пакета програм для обробки та аналізу статистичної інформації «STATISTICA 6.0». Проаналізувавши дані опитування, характеристики неврологічного статусу та прояви вегетативної дисфункції у пацієнтів з ВХ ДПК в стадії загострення та ремисії нами було встановлено, що більшість психосоматичних скарг, неврологічних проявів та проявів вегетативної дисфункції зустрічалися як в стадії загострення, так і в стадії ремисії захворювання. Всі виявлені клініко-неврологічні особливості достовірно частіше зустрічались в стадії загострення ВХ ДПК ($p < 0,05$). Встановлено, що для пацієнтів із ВХ ДПК є характерними прояви дисфункції нервової системи, зокрема тривожність, депресивні розлади, зниження самопочуття та когнітивні порушення. Порівняння результатів тестування в динаміці дозволили зробити висновок, що в ремисії психо-емоційний стан хворих достовірно покращується ($p < 0,05$). 4 Скарги, що пов'язані з психоемоційними розладами, зустрічались як у пацієнтів з ВХ ДПК *H.pylori*-позитивною, так і в пацієнтів з ВХ ДПК *H.pylori*-негативною, однак, частіше мали місце у пацієнтів з ВХ ДПК *H.pylori*-позитивною. Прояви депресії та тривожності відмічено в обох обстежених групах, але рівень депресії та особистісної і реактивної тривожності був достовірно вищим в групі пацієнтів з ВХ ДПК *H.pylori*-позитивною в порівнянні таким в групі пацієнтів з ВХ ДПК *H.pylori*-негативною ($p < 0,05$). В групі пацієнтів з ВХ ДПК *H.pylori*-позитивною були зафіксовані нижчі показники самооцінки функціонального стану. За даними дослідження з використанням таблиць Шульте у пацієнтів з ВХ ДПК *H.pylori*-позитивною відмічено більше зниження концентрації уваги ніж у пацієнтів з ВХ ДПК *H.pylori*-негативною.

2. The purpose of the dissertation research was to clarify the pathogenetic significance of somatoneurological relationships in duodenal ulcer and to improve diagnostic principles, approaches to therapeutic practice in patients with nervous system damage in duodenal ulcer based on the data of a comprehensive clinical, neurological, neuropsychological and paraclinical study. The work is based on the analysis of the results of the study of patients for the period from 2018 to 2022 who were examined and treated at the Department of Gastroenterology and the Centre for Gastrointestinal Bleeding at Kyiv City Clinical Hospital No. 12, which is the clinical base of the Department of Neurology of P.L. Shupyk National University of Health of Ukraine. In accordance with the tasks set in this study, we conducted a comprehensive examination of 84 patients with duodenal ulcer in the acute stage and 84 patients in the remission stage of the disease. All the patients were divided into two groups based on the presence of exacerbation (group 1) or remission of UC (group 2). We conducted a comprehensive examination of 60 patients with duodenal ulcer in the acute stage, depending on the

presence of *Helicobacter pylori* in these patients. All subjects were divided into two groups based on the presence of *Helicobacter pylori* (*H.pylori*) infection in patients with duodenal ulcer (group 1) or its absence in patients with duodenal ulcer (group 2). The control group consisted of 30 healthy individuals without somatic pathology. 12 The clinical examination of patients was carried out according to a single generally accepted examination scheme and included the collection and assessment of anamnesis, objective examination, including an extended examination of the neurological status and gastrointestinal condition. All patients underwent a comprehensive neuropsychological examination (Stilberger-Hanin questionnaire for assessing reactive and personality anxiety, Beck Depression Scale, assessment of cognitive function (MMSE), assessment of attention span and performance dynamics using Schulte tables, SAN technique) and examination of autonomic nervous system (questionnaires to determine the signs of autonomic changes by Wayne's autonomic nervous system for the patient and for the doctor). Clinical and laboratory tests included a complete blood count, determination of Creactive protein, total cholesterol, glucose, urea and creatinine levels in the blood, calculation of the neutrophil to lymphocyte ratio (NLR) and platelet to lymphocyte ratio (PLR). Instrumental methods of examination included electroencephalography, impedance plethysmography (IP) and X-ray of the thoracic spine. All patients with IBD underwent esophagogastroduodenoscopy with rapid diagnosis of *H. pylori* in the endoscopy room (rapid urease test). The data were calculated using a personal computer and the software package for processing and analysing statistical information "STATISTICA 6.0". After analysing the survey data, characteristics of the neurological status and manifestations of autonomic dysfunction in patients with UC in the acute and remission stages, we found that most psychosomatic complaints, neurological manifestations and manifestations of autonomic dysfunction occurred both in the acute and remission stages of the disease. All the identified clinical and neurological features were significantly more common in the exacerbation stage of UC ($p<0.05$). It was established that patients with UC PSC are characterised by manifestations of nervous system dysfunction, in particular anxiety, depressive disorders, decreased well-being and cognitive impairment. Comparison of the test results in the dynamics allowed us to conclude that in remission, the psychoemotional state of patients significantly improves ($p<0.05$). 13 Complaints related to psycho-emotional disorders were found both in patients with *H. pylori* positive and *H. pylori* negative gastric and duodenal ulcers, however, they were more frequent in patients with *H. pylori* positive gastric and duodenal ulcers. Manifestations of depression and anxiety were noted in both study groups, but the level of depression and personal and reactive anxiety was significantly higher in the group of patients with *H. pylori* positive gastric and duodenal ulcers compared to the group of patients with *H. pylori* negative gastric and duodenal ulcers ($p<0.05$). In the group of patients with *H. pylori* positive gastric and duodenal ulcers, lower self-assessment of functional status was recorded. According to the study using Schulte tables, patients with *H. pylori* positive gastric and duodenal ulcers showed a greater decrease in concentration than patients with *H. pylori* negative gastric and duodenal ulcers.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Tkachenko, O., Demydas, O., Kononets, O., & Lichman, L. Neuropsychological and psychometric parameters in the patients with duodenal ulcer depending on *Helicobacter pylori* presence. INTERNATIONAL NEUROLOGICAL JOURNAL. 2024; 20(2): 97– 103. DOI: <https://doi.org/10.22141/2224-0713.20.2.2024.1059>
- Ткаченко О В, Демидас О В. Деякі неврологічні й лабораторні показники при виразковій хворобі дванадцятипалої кишки в стадії загострення залежно від наявності в пацієнтів *Helicobacter pylori*.

International Neurological Journal (Ukraine). 2023; 19(6): 167-173. DOI: <https://doi.org/10.22141/2224-0713.19.6.2023.1017>

- Ткаченко О В, Демидас О В. Показники біоелектричної активності головного мозку при виразці дванадцятипалої кишки в стадії загострення за наявності та відсутності у пацієнтів *Helicobacter pylori*. Український неврологічний журнал. 2023;1-4:68 - 71. DOI: <https://doi.org/10.30978/UNJ2023-1-4-68>
- Демидас О. В, Ткаченко О.В. Клінічні характеристики стану вегетативної нервової системи та їх кореляційні взаємозв'язки з психометричними показниками у пацієнтів із виразкою дванадцятипалої кишки в стадії загострення та ремісії. Український медичний часопис. 2022; 4 (150): 100-103. DOI: [10.32471/umj.1680-3051.150.232312](https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.150.232312)
- Демидас О. В, Ткаченко О.В. Нейропсихологічні, психометричні та вегетативні кореляції у пацієнтів з виразковою хворобою дванадцятипалої кишки. Психосоматична медицина та загальна практика. 2023; Том 8 № 4: 1 - 8. DOI: [10.26766/pmgrp.v8i4.457](https://doi.org/10.26766/pmgrp.v8i4.457)
- Демидас О. В, Стецюк Р. А, Варенюк В.В. Параклінічні характеристики у пацієнтів з виразкою дванадцятипалої кишки в стадії загострення та ремісії. Український медичний часопис. 2023; 6 (158): 88 - 92. DOI: [10.32471/umj.1680-3051.158.248764](https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.158.248764)
- Демидас О. В. Клініко-неврологічні характеристики у пацієнтів з виразковою хворобою дванадцятипалої кишки в стадії загострення та ремісії. Український неврологічний журнал. 2021; 3-4: 49-53. DOI: <https://doi.org/10.30978/UNJ2021-3-49>
- Демидас О. В. Особливості нейропсихологічних показників у пацієнтів із виразкою дванадцятипалої кишки в стадії загострення та ремісії. Український медичний часопис. 2022; 1-2 (147-148): 61- 63. DOI: [10.32471/umj.1680-3051.147.226245](https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.147.226245).

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U100453

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Олена Василівна
2. Olena V. Tkachenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Копчак Оксана Олегівна
2. Oksana O. Korchak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2099-0163

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватний вищий навчальний заклад "Київський медичний університет"

Код за ЄДРПОУ: 16478809

Місцезнаходження: вул. Бориспільська, буд. 2, Київ, 02099, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паенок Анжеліка Володимирівна
2. Anzelika Payenok

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0531-751X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Насонова Тетяна Іванівна

2. Nasonova Tetiana I.

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тріщинська Марина Анатоліївна

2. Maryna Trishchynska

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1022-0635

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, буд. 9, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Волосовець Антон Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Волосовець Антон Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Серьогіна Наталія Олексіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна